

24 ביוני 2018

לכבוד
פרופ' שלמה גרוסמן
נשיא המכללה האקדמית אשקלון
במייל: morben@aac.ac.il
שלום רב,

הנדון: חופש הביטוי והמחאה במכללה האקדמית אשקלון

הנני לפנות אליך בשם האגודה למען הלהט"ב ובשם האגודה לזכויות האזרח בישראל.

בפוסט מיום 18.6.2018, שפירסם בפייסבוק מר יואל ישורון, סגן ראש עיריית חולון מטעם הליכוד ודיקן הסטודנטים במכללה, הוא כתב בין היתר: "במדינת תל אביב צמחו גידולי פרא, מפלצות בסגנון סרט "היורה" שרקחו ממוחם הננסי והמעוות מצעדי חיות דו-רגליות, מבחילות ודוחות... שם בחוצות העיר תל אביב צועדים על שתיים ובגאווה, שרוטים לעומק, חרמני משכב זכר (בעעעע) ואסופת חיות ממין נקבה, מכוערות עם קעקועי "אני שרמוטה" (!!!)". הפוסט אף כלל דברי בלע מקוממים נגד ראש עיריית תל-אביב-יפו. מספר שעות לאחר מכן הוא מחק את הפוסט, אך לא חזר בו מאף אמירה שנאמרה בו, אלא רק התנצל אם דבריו פגעו במישהו מהקהילה הלהט"בית. רק ביום 20.6.2018, לאחר שעשרות חברי סגל פנו אליך במחאה חריפה על הדברים, שסותרים את הערכים שעומדים בבסיס תוכניות הלימוד של המכללה וערכיה, ורק לאחר שכפי שפורסם נזפת בדיקאן, הוא פירסם התנצלות נוספת וחזרה מן הדברים.

ביום 19.6.2018 נאסף קומץ של מפגינים למשמרת מחאה מול הכניסה למכללה כשהם מניפים מספר דגלי גאווה. בין המפגינים היו פעילים מקהילת הלהט"ב ומספר סטודנטים במכללה. במהלך ההפגנה ובסיומה עשו הסטודנטים שביניהם ארבעה ניסיונות להיכנס למכללה, אך קצין הביטחון של המכללה מנע זאת מהם. בסרטונים שמתעדים שניים מניסיונות אלה ושפורסמו בכלי התקשורת (אדיר ינקו "מכללת אשקלון: נאסרה כניסתם של סטודנטים שהפגינו נגד הומופוביה" ynet 19.6.2018; לי ירון "מכללת אשקלון אסרה על סטודנטים שהפגינו נגד אמירות הומופוביות של הדקאן להיכנס לשטחה" אתר הארץ 19.6.2018) אומר קצין הביטחון מפורשות, כי כל מי שקשור להפגנה לא יוכל להיכנס למכללה באותו היום אלא רק למחרת. לאחר מכן הוא ריכך את רוע הגזירה ואמר שהאיסור יפוג כשההפגנה תתפזר לחלוטין. קצין הביטחון ציין, שאלה ההוראות שקיבל ממנכ"ל המכללה, וכי הן נועדו למנוע פרובוקציות ולמנוע הפגנות בשטח המכללה.

התנהגות זו חמורה ביותר וסותרת מושכלות יסוד בדבר חופש הביטוי והזכות להפגין. ראשית, לא היה כל בסיס להעניש סטודנטים של המכללה על שמימשו את זכותם להפגין בשטח ציבורי מחוץ לתחומה של המכללה. שנית ולא פחות חמור מזה, עולה מדבריו של קצין הביטחון, שקיים איסור גורף להפגין בשטח המכללה. ואמנם חיפשנו באתר המכללה את תקנון הפעילות הציבורית, כמקובל בכל מוסד אקדמי – אך לשווא. [התקנון האקדמי](#) משתרע אמנם על פני 86 עמודים, אבל רק תת סעיף אחד מתייחס לחופש הביטוי, והוא מוחבא בפרק "משמעת סטודנטים". סעיף 1 מפרט את כללי המשמעת שעל כל סטודנט למלא, ובסעיף 1.2 נאמר שעל כל סטודנט או סטודנטית:

"להימנע מהצבת שולחנות, מהחתמה על עצומות ומחלוקת חומר הסברה או כרוזים, אלא במקום שייקבע על-ידי הנהלת המכללה באישור הגורמים המוסמכים לקיומה של פעילות מסוג זה."

סעיף 6 לחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז-2007 מבטיח את זכותו של כל סטודנט לחופש הביטוי והמחאה: "לכל סטודנט החופש להתארגן ולהפגין בכל תחום ונושא, לרבות בנושאים הנוגעים לסטודנטים ולזכויותיהם, לפי הכללים הקבועים בעניין זה בתקנון המוסד."

כבר בשנת 2008 קבע בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בעקבות תביעה שהגשנו, כי הסעיף בתקנון אוניברסיטת בן-גוריון האוסר על קיום הפגנות תחת כיפת השמיים, למעט הפגנות "בעניינים סטודנטיאליים או בנושאים של קונצנזוס לאומי וציבורי מקיף", בטל בהיותו סותר את סעיף 6 לחוק זכויות הסטודנט (ה"פ (בי"ש) 2085/07 [דויטשר נ' אוניברסיטת בן-גוריון בנגב](#) (פס"ד מיום 16.4.2008)). קל וחומר שאיסור גורף על הפגנות בקמפוס הוא פסול ונוגד את הדין. בנושא דומה בית המשפט העליון הביע את דעתו, שלמוסד אקדמי אין סמכות לצנזר מודעות ועלונים פוליטיים, המחולקים בשטחו (ע"א 9505/11 [צורף נגד אוניברסיטת בן גוריון בנגב](#) (פס"ד מיום 25.4.2013) ([ראה פירוט המקרה באתר האגודה לזכויות האזרח](#))).

לאור האמור לעיל מוטלת חובה על המכללה לכבד את חופש הביטוי והמחאה של הסטודנטים שלומדים בה, ולאפשר קיום אסיפות הן תחת כיפת השמיים והן באולמות.

לפיכך נבקשך לדאוג לכך שעד תחילת שנת הלימודים הקרובה יוסדר נוהל לקיום פעילות ציבורית בקמפוס המכללה. כן נבקש שיובהרו להנהלה ולגורמי האבטחה, כי מצד אחד מוטלת חובה על המכללה לאפשר קיום פעילויות פוליטיות בשטחה ולסייע בכך באופן אקטיבי ומצד שני חל איסור להטיל סנקציות בשל השתתפות בפעולות מחאה במכללה או מחוצה לה.

בכבוד רב,

דן יקיר, עו"ד

היועץ המשפטי

העתקים: פרופ' אדו פרלמן, סגן יו"ר המועצה להשכלה גבוהה lironn@che.org.il

ד"ר פנחס חליווה, מנכ"ל המכללה sigal@aac.ac.il